۵۹ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۲۹ شوال یکشنبه. ۱۹۰۶ سنه. ۳ دیکابر. № 59

ГАЗЕТА
„Юлдузъ"
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» №1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ"
Russie, Kazan, redaction
„Julduz",
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

یولدز

گازیته‌نڭ بهاسی:
برسنه‌اوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صوم.

اداره‌سی پچان بازارنده (سرای)
مسافرخانه‌سنده ۱ نچی نومرده‌در.
محررینی هر کون کوندز ساعت
(۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.

محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال الدینف.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

بر نسخه‌سی (۵) تیینـدر. هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده‌ء ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تیینـدر.

۱۹۰۶ سنه **صباح کتبخانه‌سی** ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار" نومرلری یورطنده
کتبخانه‌مزده صاتولمقده اولان کتابلر:

اولنلك وچچکلك
یاخود **خواص نباتات**

اولنلرنڭ خاصیتلرینی بیان ایدوچی برکتابدرکه مملکتمزده‌گی ایکی اجزا خانه صاحبلری طرفندن ۱۸۸۵ نچی سنه‌ده تألیف ایدلوب عبدالقیوم الناصری طرفندن ترکیچه‌گه ترجمه ایدلمشدر. بهاسی ۸۰ تین. پوچط مصارفی آلوچیدن.

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ"

یولدز

یولدز گازیته‌سینه کیله‌چك ۱۹۰۷ نچی سنه اوچون مشتری دفتری آچلدی. بر سنه‌لك حقی (٤) صوم، آلتی آیلغی (۲) صوم، اوچ آیلغی (۱) صوم اولاچقدر.

هر آی باشندن مشتری قبول ایدلور. اوچ آیدن کیملك مشتری قبول ایدلمیه‌چکدر.

حاضردن یللق آقچه‌سینی توله‌ب یازلغان مشتریلرگه یولدزنڭ محرر ثانیسی (علی اصغر کمال) افندی اداره‌سنده آیده بر مقدارنده نشر قیلناچق (یاشن) اسمنده کولکی ومطایبه ژورنالی بوش یوللاناچقدر.

آدریسلر حاضرله‌و سببلی یولدزنڭ طابشرلووی کیچکمه‌سون اوچون گازیته آلاچقلرینی اداره‌گه تیزدن خبر بیرولرینی محترم مشتریلرمزدن جدی صورتده رجا ایده‌مز.

یولدز کیله‌چك ۱۹۰۷ نچی سنه‌ده شنبه سه‌شنبه و پنچشنبه کونلرنده هر هفته‌ده اوچ مرتبه نشر قیلناچقدر.

یولدزنڭ پروگرامی بیك واسعدر وقت و زمانینه موافق روشده هر درلو اخبار ومعلوماتدن خبر ویره‌چکدر.

خصوصا اهل اسلامغه مناسبتی اولان خبرلرگه آیروچه دقت ایده‌چکدر.

جریده‌لرگه صیبارلق مقدارنده یولدزده هر وقت فنی مقاله‌لرده یازلاچقدر.

خصوصا فنی هنر وتجربه‌لرنڭ یاڭالری دائما اخبار و بیان ایدیله‌چکدر.

هیئت اداره.

اداره‌دن

اتفاق مسلمین پارتیه‌سینك باش اداره‌سینڭ موسکوۋ‌اده واقع اولان مجلسلرنده‌گی قرار ومشاوره‌لرهم باش اداره طرفندن نشر ایدلمش تنبیهنامه یولدزنڭ کیله‌چك نومرندن باشلاب درج قیلناچقدر.

٣ دیکابر، شهر قزان.

روس گازیته‌لری یاپونیه‌نڭ سبیریه طرفنده کوب حقوق صوراوندن هم گیرمانیه‌نڭ منافقلغندن شکایت قیلالر. بعضلری دیورلر: «شبهه یوقدرکه یاپونیه ۋلادیۋاستوك شهری ایله‌دیگز قرییی ولایتینی روسیه‌دن آلورغه حاضرله‌نه‌در بو یاپونیه روسیه‌گه بیك کوب دشمانلقلر قیلدی. احتمال ینه قیلاچقدر. لکن نی‌قدر دشمانلق قیلسه‌ده، یاپونیه نفاقسز دشمانلرمزدندر. بوکونگه قدر روسیه‌گه نی‌قدر ضرر وزیان قیلسه‌ده، آچقدن قیلدی دشمان وقتده طوب طوغری دشمان اولدی دوستلاندقدن صوڭره دوستلق اظهار قیلدی.

ایمدی ینه نزاعلاشمقچی بولوب طورادر. بونی ده اشکارا قیلادر. یعنی ظاهردن دوست کورنوب آلدامیدر. هیچ منافقلق قیلمیـدر.

صوغش تدبیرلری اوچون قیلغان حیله‌لری محاربه نظاملری دائره‌سنده ینه مقبول ومشروعدر. صوغش زماننده آلداشو منافقلق توگل، بلکه ماهرلکدر.

گیرمانیه‌ده روسیه‌نڭ دشمانلرندندر لکن ظاهری دگل باطنی دشمانلرندندر. غیررسمی صورتده گیرمانیه روسیه‌گه دوستلق کورسه‌تکان بولادر. رسمی اشلرده ایسه، روسیه‌نی همان اوتا بارادر.

اوّلدن بیرلی روسیه‌نی ضعیفله‌ندرونی استیدر ایدی. لکن مرادی صوغشمیچه قان توکمیچه ضعیفله‌ندرمك ایدی. مقصودینه ییتدی. روسیه تمام ضعیفله‌ندی. گیرمانیه عسکرینڭ بورنی‌ده قانامادی.

ایمدی اگرده روسیه ضعیفله‌نوده ینه بر ایکی یل ترقی ایتسه، گیرمانیه بعض ولایتلرمزنی قولینه هیچ بر فورال طوتمیچه‌ده آلا آلاچقدر. حاضرده گیرمانیه باۋروپاده بر نچیلکینی تأمین ایتدی. مقصودینه ییتدی. حیله‌کار گیرمانیه اوتوز قرق یللردن بیرلی روسیه‌نی آلداب ترقی ایتدی. ظاهرده دوست کورنوب یاردم ایتکان بولدی. باطندن همان ضرر ایتدی. گویا یوزی ایله بزنی اوبه‌رگه حاضرله‌ندی. قوللری ایله آرقامزدن اوردی.

روسیه ایله گیرمانیه آراسنده سودا معاهده‌سی مطلقا گیرمانیه‌گه فائده‌لی روشده عهد قیلندی. ایمدی روسیه صوغش قوراللرینی‌ده، تیمر یول اسبابینی‌ده وباشقه ماشینالرنی‌ده گیرمانیه‌دن آلاچقدر.

بو ماللردن گیرمانیه‌نڭ فائده ایتووی یوز میلیونلی روسیه اهالیسی گیرمانیه‌گه دان توله‌و حکمنده‌در. مملکتنی گوزل اداره قیلو اوچون حکومتکه خلاف کشیلرنی قسوغنه کافی توگل ایکان.»

روس حروفاتی.

روسیه‌نڭ مشرق طرفنده‌غی ولایتلرنده‌گی غیر روس قوملرنڭ بالالرینه ابتدائی مکتبلرده معلوماتنی هر قومنڭ اوز تلی ایله لکن روس حرفلری ایله اوقوتورغه اوشبو سنه ۳۱ نچی مارتده قرار ویرلمش ایدی.

بو نظامغه روس گازیته‌لری آرتق اهمیت ویرمه‌دیلر. شونڭ اوچون پیتربورغ گازیته‌لرینڭ کوبسی بو نظامنی یازمی‌ده کیچدی. حتی عمومی تیلیگراملرغه‌ده درج قیلنمی قالمادی میکان.

اهل اسلام آراسینه بو نظام خبرینی نشر قیلوچی محترم رفیقمز (وقت) گازیته‌سیدر. وقتدن نقل قیلوب قزان گازیته‌لری‌ده بر نیچه مرتبه یازدیلر. لکن قزانده بو نظامنڭ اثری کورنمه‌دکندن قزانیلر بو مسئله‌گه آرتق اهمیت ویرمه‌دیلر. دوما میدانغه کیلدکدن صوڭره بیوروکراتیه‌نڭ آبرووی واعتباری خلق آراسنده بتونه توشدی. شول سببدن بیوروکراتیه تگرمه‌نده طارتلوب چقغان بو نظامغه آرتق التفات‌ده قیلمادیلر. هر کمگه دوما بو نظامنی‌غنه دگل بوندن الوغراقلرینی‌ده نسخ وفسخ قیلور کبی کورندی. اما ایمدی دوما طارالدی. قاقشاغان بیوروکراتیه‌قاتیلق وشدت ایله اوزینی بر آز نغتدی، آقتق چیکگه قدر بیر شمسکه طرشاچغینی آڭلاتدی. بناء علیه ایمدی بو نظام حقنده ملاحظه قیلور وقت ییتدی. معلوم اولدیغی اوزره بو نظام قزانده‌غی معلملر سیمینارییه‌سینڭ مدیری اولان مشهور ایلمینسکیدن قالغان بر فکردر. بو فکر بر درجه اونوتلمش ایدی. ۱۹۰۵ نچی سنه جای باشنده پیتربورغده ترتیب قیلنمش بر مجلسنڭ قراری بوینچه بو نظام معارف وزارتی طرفندن قبول وحکومت طرفندن تصدیق ایدلدی.

مذکور مجلسکه بتون روسیه‌دن، غیر روس قوملرنی روسلاشدرو طرفنده اولان کشیلر دعوت اولنمش ایدیلر. مثلا قزاندن ایلمینسکی‌نڭ خلفی اولان بوبروۋنیکوف وطاشکنددن آستراٸوموف کبیلر بارچه‌سی بونده حاضر ایدیلر.

بو نظامنی مجلسـده تقویه قیلوچی بوبروۋنیکوفدر. هم حاضرده بو نظامنی اورینبورغ طرفنده اجرا قیلورغه طرشوچی‌ده اولدر. چونکه اول حاضرده اورینبورغ اوکروگینه مکتبلر مفتشی (پوپوچیتل) ایتوب تعیین قیلندی. آنی اول طرفقه تعیین قیلولری‌ده

اوشبو اشنی اجرا قیلو اوچوندر. چونکه غیر روس قوملرندن مذکور اورینبورغ اوکروگنده قرغز وباشقرد خلقی کوبدر.

حاضرده بو کشی مذکور نظامنی بیك اخلاص واجتهاد ایله قرغز وباشقرد مکتبلرینه کرتورگه طرشادر. هرکون کوز آلدیلرنده کوروب طوردقلرندن اورینبورغ مسلمانلری بو نظامغه بیك دقت قیلدیلر. برنیچه مرتبه مجلسلر یاصاب اعتراضنامه‌لر یازوب بو نظامغه پروتسیت کورسه‌تدیلر. لکن بیروکراتیه یوواش مسلمانلرنڭ ملائمانه قیلغان اعتراضلرندن قورقارمی؟

بو نظام حاضرده فقط قرغز طرفنده‌غنه اجرا قیلنسه‌ده، بارا طورغاچ هریرده اجرا قیلناچغنده شبهه یوقدر. شونڭ اوچون بو نظام بتون روسیه اهل اسلامی اوچون اهمیتلی بر نظامدر. بو نظام هر یرده اجرا قیلنا باشلاسه، مسلمان بالالری عربی حرفلر ایله یازونی اونوتاچقلردر. مسلمان آراسنده دفترلر وخطلر روس حرفی ایله یازلا باشلایاچقدر. عربی حرفنڭ اونوتلووی مسلمانلرغه دیانت جهتندن ده ملیت جهتندن ده بیك ضررلی اولاچغی بیانغه محتاج توگلدر. شول سببدن بو نظامنڭ بوتون روسیه مسلمانلری طرفندن کامل رضالق ایله قبول ایدلووی شبهه‌لیدر. شاید نی روشچه بولسه‌ده، مسلمانلر بو نظام حقنده‌غی فکرلرینی دوماغه عرض ایدرلر.

روس مطبوعاتی

«کازانسکی تیلیگراف» گازیته‌سی‌نڭ ۲۸ نچی نویابرده چقغان نومیرنده مسلمانلرغه خطاب ایدلوب یازلغان بر دعوتنامه درج ایدلمشدر. دعوتنامه‌ده کیله‌چك دوماغه صایلاو وقتلرنده مسلمانلرنڭ دیانتلی روسلر ایله برله‌شولری اوتنوله‌در.

«پادشاه حضرتلری کیله‌چك دوماغه خلقنڭ چن احتیاجلرینی بله تورغان یخشی کشیلرنی صایلاونی اراده قیلادر.

پادشاه حضرتلرینڭ اراده‌لری اینگودر. پادشاه حضرتلرینڭ اول اراده‌لرینی یرینه یتکرو اوچون اتحاد لازمدر اتحاد بعدنده گنه بزنڭ بیره‌چك طاوشلریمز بولنمس هم شول وقتده‌غنه بز برگه‌شب چن چن یخشی کشیلرنی صایلی آلورمز. بزنی اتحادقه دعوت قیلا طورغان سببلرده باردر.

سزده وبزده آرامزده‌غی الله‌غه هم قیامتکه ایناناغان کشیلرنی یاراتمیمز سز الله‌غه هم عیسی پیغمبرگه اشانغان کبی بزده بونلرغه اشانامز» دیب، برله‌شورگه تیوش ایکانلکنکه سببلرده کورسه‌ته‌در.

شول قدر بسی تعجب ایدله‌چك شیلردندرکه بو دعوتنامه‌ده یهودیلرنیده اتفاقغه دعوت ایدلمیدر. سبب مشترك بولغاچ آنلرنیده دعوت ایدو تیوش ایدی. چونکه آنلرده الله‌نڭ برلکینه وحضرت موسی‌نڭ پیغمبرلکینه اشانمقده‌لردر. نصاری‌لرده حضرت موسی‌غه ایمان کیتوره‌لر. یهودیلرنڭ حضرت عیسی‌غه ایمان کیتورماولری اتحاددن مانع بولسه، نصاری‌لرنڭده حضرت محمد علیه السلامغه ایمان کیتورمه‌ولری بزنڭ نصاری‌لر ایله اتفاقمزغه مانعدر. بیچاره «کازانسکی تیلیگراف»نڭ» مسلمانلرنڭ ایڭ قورقغان مسئله‌لری دین مسئله‌سی ایکانلگندن خبری یوق بولورغه کیرك، یوقسه بوندای سوزلر برله مسلمانلرنی قزقدررغه طرشماس ایدی. مسلمانلرنڭ ایڭ قزقغان پارتیه‌لری، دینده کامل حریت بولونی وعده ایته تورغان پارتیه‌لردر. «کازانسکی تیلیگراف» سوزلرینی ئه‌رم ایتوب یوقغه عمرینی صرف قیلماسون. آنڭ قارماغینه ئه‌له گورلك ساده‌دل مسلمانلر، بزنڭ آراده کورنمیدر.

مشهور قارا گروه طرفداری پرافیسور زالیسسکی‌نڭ چقاروینی وعده ایتکان «چیرنا سوتنیس» اسملی گازیته‌سینڭ برنچی نومیری چقوب، اوزینڭ قارالغی ایله بتون قزاننی نورلاندردی.

پرافیسور گازیته‌سینڭ باش مقاله‌سنده یازووینه قاراغانده اوزغان یلغی صایلاو وقتلرنده پارتیه‌لری بیك یاش بولغانغه کوره‌گنه دوماغه کره آلمابنچه قالغانلر ایمش. پارتیه‌لری نی قدر یاش هم یاصالغانینه آز زمان بولسه‌ده آنلر فائده‌سینه شهرمزده مکُلب طاوش بیرلمشدر. امّا کادیتلر نی قدر قارت بولسه‌لرده پارتیه‌لرینڭ یاصالوینه اون یلدن آرتق بولسه‌ده شولایده باری ایکی مڭ یارم طاوش بیرلمشدر.

پرافیسورنڭ ایتوینه قاراغانده بویل قارا گروهلیلرنڭ اشلری بیك آلده بولاچاقدر. حاضرگی کونده پارتیه‌لرینڭ اعضاسیده بیك کوبه‌یمش صومالریده آرتمشدر. بوکونگه قدر بونلرنڭ یتوشمگان یرلری فقط آقچه‌لری بولماغانلقدن گازیته چقارا آلماینچه طرولریغنه اولمشدر. ایندی حاضر بونلرنڭ گازیته‌لریده بولغاچ بونلرغه ایه‌روچیلر بیك کوب بولاچقدر. چونکه بوکونگه قدر بوتون دنیا علماسی کشف قیلا آلماغان برحقیقتنی کشف قیلو پرافیسورنڭ ایتوینه قاراغانده فقط بو پارتیه اصحابینه غنه‌میسر بولمشدر. بوکونگه قدر بتون روسیه علماسی یاوُرپاده اصول ادارهٔ مملکت ایکیگنه‌تورلی برسی آبسالوتیزم ایکنچیسی پارلامینتاریزم دیبکنه یورگانلر هم بوکونده آبسالیوتیزم اصولی یاوُروپاده بالکلیه متروك بولغانلقدن روسیه علماسی بوندای اصول بزده‌ده ترك قیلنوب آنڭ اورنینه پارلامینتاریزم اصولینی قبول ایدلسون دیب قوتوروب یورگانلر ایمش.

پرافیسورنڭ ایتوینه قاراغانده بو ایکی اصول اداره‌نڭ هر ایکاویده فاسددر. ایڭ فائده‌لیسی قارا گروهلیلر طابقان طریقدر اول طریق روسیه استقلالیتی طریقیدر.

بوطریقنڭ یاوُروپا پارلامینتاریزمندن آیورماسی مستقل پادشاهنڭ قوتی هیچ محدود بولماونده ویاوُروپا آبسالیوتیزماسندن آیورمه‌سی روسیه اچندن صایلانغان «یخشی کشیلر» نڭ زاکون یاصاغان وقتده پادشاهغه کیگاش بیره آلولرنده‌در. پرافیسورنڭ ایتووینه قاراغانده یاوُروپا اصول اداره‌لرینڭ ایکی تورلیسنده‌ده بوندی شرافتلر یوقدر چونکه آبسالیوتیزم بولسه «یخشی کشیلر»ده کیگاشکه برده قاتوشا آلمیلر. باراشنی چیناونیکلرگنه یورته‌لرده هیچ سوز انداشوب بولمی‌در. پارلامینتاریزم یاادارهٔ مشروطه بولورغه کیرك اول وقتده پادشاه بولغان کشینڭ قوّتی کیم بولوب اشنی خلقنڭ صایلاغان وکیللری یورته‌لرده اولله باری برچیناونیکلرنڭ گنه اش یورتوینه اوخشی، ایمش یایسه جمهوریت بولورغه اول وقتده خلق وکیل‌لری بتونلای قوّتنی اوز قوللرینه آلالر ایمش. آرادن برسی باری‌بر مستقل پادشاه بولوب کیته ایمش. پرافیسورنڭ منطقی گوزل!...

پرافیسورنڭ ایتکان طریقی ایله مملکت اداره قیلنسه، پادشاه یانیده‌ده کیگاش بیروب تورورغه اوزلرینڭ تعبیرلری بوینچه «چن روسلر»غنه بارسه‌لر، نی‌قدر حریت دینیه‌لر، روسقه باشقه بولغان ملتلرگه نی قدر مساوات بیریلور ایدی ایکان؟

ئه‌لی حاضرگه پادشاه یانینه باروب کیگاشلر بیرودن مقدم تیلیغراملر برله‌گنه صوراب آلغان حریتلرینیده هیچ قایده قویوب بتوررلك توگل. اول وقتده غرق بولودن قورقوب بتونله‌ی باشگنی آلوب قاچارغه کیرك بولور.

روسیه خزینه‌سی.

روس گازیته‌لرینڭ نقل قیلوب یازولرینه قاراغانده یاوُروپا گازیته‌لری روسیه خزینه‌سینی بیك فقیر ایتوب کورسه‌ته‌لر. خزینه‌نڭ فقیرله‌نووینه اوّلا یاپونیه صوغشی ایله داخلی فتنه‌لر سبب اولمش. روسیه کاغدلرینڭ بهالری توشووی‌ده خزینه‌گه بیك کوب ضرر کیترمش بولارنڭ اوستینه کوب ولایتلرده آچلق بولووی خزینه اوچون ایکی طرفدن زیاندر. چونکه قحط بولغان ولایتلردن ایمانا جییلمیدر. اوزلرینی طویدرمق اوچون خزینه طرفندن بیك کوب آقچه صرف قیلو لازمدر. آچلق اوچون صرف قیلنغان آقچه‌لرنی لیدوُال کبیلرنڭ اورناقلاوی زیان اوستینه زیاندر.

(۱۹۰۶) نچی سنه‌نڭ کیلوری خرجاتدن (۴۸۱) میلیون صوم کیم بولاچغی یل باشنده اوق تخمین قیلنمش ایکان. یل بوینه اویلانماغان خراجاتنڭ کوب چقووی بو کیمچلکنی ینه آرتدرمشدر. (۱۹۰۷) نچی سنه‌ده آول خلقندن (ۋیکوپنی) اسملی ایمانا توله‌تلمه‌یه‌چکدر. بوجهتدن کیله‌چك سنه‌نڭ کیلوری (۴۰) میلیون صوم مقداری کیم جییلاچقدر.

خارجی خبرلر.

بوسنیه.

آوُستریه قولینه امانت‌طریقنچه بیرلگان بوسنیه وهرسك ولایتلرنده فتنه همان زورایادر وقفلرینی آلوب آوُستریه مذکور ولایتلرنڭ اهل اسلامینه بیك کوب جبر وظلملر قیلمش ایدی.

ایمدی اصلاویان نسلندن اولان پراوُاسلاوُنیلرغه‌ده ظلم ایته باشلامش: آنلرنڭ دینی وملی مکتبلرینی یابدرا. رسمی رخصتسز مکتب آچدرمی. رخصتلی مکتبلرده شاکردلرگه درسنی نیمس تلی ایله اویره‌تونی تکلیف قیلا.

بوقسولرغه تحمل قیلا آلمیچی مسلمانلر ترکیه‌نی صاغنالر. غیر اسلاملر آفتانومیه آلورغه طرشالر.

فرانسیه.

بر سنه‌دن بیرلی فرانسیه‌ده دینداررلر ایله حکومت آراسنده نزاع دوام ایتمکده‌در. دولت مجلسنده اوتکان سنه دین اشلری حکومت اشلرندن آیرلورغه قرار بیرلدی. بو نظام بوینچه فرانسیه‌ده رسمی بر دین قالمادی. هرکمگه تله‌سه، قایسی دینده بولورغه اختیاردر. لکن رسمی رخصتسز بر محله وجماعت بولوب جمعیت بولورغه ایرك یوقدر. چلین بولوب یازلوب رسمی بر جمعیت ایتلمه‌گان محله‌لرنڭ چیرگه‌ولری شهرلر فائده‌سینه آلناچقدر.

شونڭ اوچون حاضرده فرانسیه پالیسه‌سی یاردمچی عسکرلر ایله برلکده فرانسیه‌ده‌غی چیرکه‌و وماناستیرلرنڭ حسابینی قارامقده واچنده‌گی مال وجهازلرینی یازوب یورمکده‌در بوخصوصده هر محله‌ده نزاع وصوغشلر چقمقده‌در. آراده اولشلر قرلشلر کوب واقع بولمشدر.

پاریژنڭ بر محله اهالیسی آلتی آیدن بیرلی چیرکه‌ولرینی برنیچه یوز قاراولچی ایله صاقلاتادر.

فرانسیه حکومتینڭ بو نظامینه کاتولیك عالمینڭ بیك کیفی کیته‌در. کاتولیکلرنڭ ریم شهده‌گی باشلقلری (پاپا) بوطوغریده کاردینالری آرقلی تورلی تدبیرلر بویورادر. لکن قارشی‌طوروب صوغشورغه‌قوشمیدر. شویله ایسه‌ده، بر کره: «بو نزاع حقنده بزنڭ دیندارلرمز اوچون کیله‌چکده بیك چیتن حاللرگه‌توزمك‌لازم‌اولور» دیگان ایمش.

فاناتیك کاتولیکلر بو سوزنی جهادغه «ایزگی‌صوغشقه» اشاره‌دیلر. شونڭ اوچون چیرکه‌ولرینی یازارغه کیلگان مأمورلر ایله مقاتله ایده‌لر. اوشبو سنه آخرینه قدر چیرکه‌ولر حکومت تصرفینه کروب بته‌رگه تییشلی ایدی. کوب طرفلرده حسابلری آلنغان بولسه‌ده، کلیسه‌لر پوپ وماناخلر قولندن آلندیغی یوقدر.

پیرسیه.

ایرانده هر کون مظفرالدین شاهنڭ وفات بولووینی کوته‌لر. وفات بولدقدن صوکره‌تورلی‌طرفلرده فتنه‌لر چقووی‌احتمالدر. حاضردن اوك شیراز وکیرمان ولایتلرنده فتنه‌لر قوزغالمش.

کویت طرفندن یاشروب قورالارده کرته‌لر ایمش.

آمیریکه.

آمیریکه‌ده پرینستون اسملی بر کچکنه شهرنی برکون آکسزدن اوچ یوز کشی تصرفینه آلوب کون بوینچه اوز قوللرنده طوتمشلر. بو کشیلرنڭ یوزلری ماسکه‌ایله قاپلاولی‌اولمش. شول سببلی کم‌ایکانلکلرینی طانو ممکن اولمامش. هربری مکمل قورالی اولمشلر. کینه‌تدن شهرگه کیلوب کروب پالیسیسکیلرنی حبسخانه‌گه طوترمشلر. شهر باشلقلرینی‌ده قوللرینه آلمشلر. خلق، نی‌قیلورغه‌ده بلمیچی‌اطرافقه قاچمشلر. لکن بو کشیلر هیچ‌کمنڭ مالینه وجانینه تیمه‌مشلر. فقط شهرلر اچنده اولان ایکی فابریکه‌نی یاندرمشلر.

کیچکه طابا شهردن چقوب کیتمشلر. آرتلرندن قووب باروچیلرنی ملطق آتوب قورقتمشلر.

یاپونیه وروسیه.

معلوم صوغشدن صوکره یاپونیه ایله روسیه صلح قیلغان زمانده بر نیچه ماده تفصیلا بیان قیلنمیچی مجمل کوینچه قالغان ایدی اول زمان صلح قیلنوب صوغشنك بتووی مطلوب اولدیغندن بو ماده‌لرگه آرتق دقت قیلنماغان ایدی.

حاضرده یاپونیه بو ماده‌لرگه طایانوب روسیه‌دن کوب حقوقلر دعوا قیلا باشلادی: آمور وسونگاری یلغالرنده پاراخودلر یوروتوب سودا قیلمقچی بولا، سیبیریه‌ده بیرلر صاتوب آلمقچی بولا. پورت آرتور طرفلرنده اشله‌نگان ماللرندن کمرکنی (طاموژنینی) قتای ایله بر درجه‌ده‌گنه بیرمکچی بولا.

حکومتمز یاپونیه‌نك بو طلبلرینی قبول ایتمه‌مش. تورلی نزاعلرغه سبب بولاچق بونك کبی طلبلرینه کوب ایمش.

داخلی خبرلر

•• رزان-اورال‌چویون یولنده (بیر یولیڤا) استانسه‌سنده مسکاودن کیلگان تاوار پویزدندن اوچ یاشچك پاترون کاپسوللری یوغالغانلغی ظاهر بولغان.

•• ۱۹۰۰ نچی یلده ۱۵ نچی دیکابرده یازلغان پیرپیسدن بیرلی پیتربورغده ایکی یوز اوتوزمك کشی آرتمشدر. مذکور پیرپیس وقتنده پیتربورغنك بوتون اهالیسی برمیلیون دورت یوز سکسان مك اولمشدر.

•• „ژاپان تیمس“ گازیته‌سینك یازوینه قاراغانده یاپونیه حکومتینك: آمور وسونغاری صولرنده صاتو ایته‌رگه ایرك بیرلسون، یاپونلرغه سیبیردن بیر آلورغه رخصت بولسون، کڤانتونده اشلانگان یاپون ماللرندن روسیه حکومتی قطای ماللرندن آلغان قدریگنه پوشلینه آلسون دیب صوراغان طلبلرینی روسیه حکومتی رد قیلمشدر.

•• „rok Auz“ گازیته‌سینك یازوینه قاراغانده هرنه‌قدر روسیه حکومتی یاپونیه حکومتینك طلبلرینی رد قیلسه‌ده یاپونیه حکومتی ینه‌دن: یاپون کویمه‌لرینه آمورده یورورگه رخصت بولسون، یاپون ماللرینی بالطی دیگزینه قدر طرانزیت طریقی ایله یوروتورگه اختیار بولسون، یاپون خلقینه سیبیردن بیر آلورغه ایرك بولسون هم ساخالین آطاوینك روسیه حکومتینه قاراغان طوغرولرنده‌غی دیگزلرده بالق طوتونی یاپونلردن منع قیلونماسون دیب روسیه حکومتینه طلبلر کوندرمشدر طلبنامه‌لرنده برنوع قاطیلقده باردر.

روسیه حکومتی یاپونیه‌نك بو طلبینی ینه‌دن رد قیلمشدر.

یاپونیه برله روسیه‌نك آراسینی بوحقده کیلشدرو اوچون آنگلیه برله آمیریکا حکومتلرینه‌ده بلکه مراجعت قیلو لازم بولور دیوب سیاست اربابی آراسنده سویلنمکده ایمش.

•• بوکونلرده حکومت طرفندن، کیل‌چك دوماغه صایلاغان وقتده صوللر فائده‌سینه طاوش بیرمسکه قوشوب اعلان طاراتلاچقینی پیتربورغده بیك کوته‌لر ایمش.

•• داخلیه وزارتینك دوماغه صایلاو اشلرینی قاری طورغان شعبه‌سینه گوبیرناتورلر طرفندن کیلگان خبرلرگه قاراغانده بویل دوماغه صایلاوچیلرنك حسابی بیك کوب کیمو مشدر. اوزغان یلغیغه قاراغانده صاراتوف گوبیرناسندن بو یل (۲۳۱۴۰) صایلاوچی کیمو مشدر.

•• آدیسده بوندن ایکی اوچ کون مقدمده کوندز ساعت دورتلرده قوراللانغان اون کشی پیتربورغسکی میڤدو نارودنی بانکه‌غه کیلوب کروب بانکه‌ده‌غی خدمتکارلرنی ریڤالڤیرلر ایله قورقتوب بانکنك کاصه‌سینی طالاب یکرمی توقزمك صوملق آقچه هم ایللی مك صوملق هرتورلی پراسینتلی کاغزلر آلوب چقوب کیتمشلر.

خدمتکارلر سیگنال بیررگه اولگوره آلمامشلر. قاچقان وقتلرنده اطرافلرینه ریڤالڤیردن آطا بارمشلر اوزوب باروچی برسوداگیر جراحتله‌نمش.

طالاوچیلردن بریسی آرتندن قووب یتوب کیله تورغان بر گراداوایني اوتروب صوکره اوزینده آتوب اوترمشدر. باشقه‌لری قاچمشلر. اولگان کشینکده کم ایکانی معلوم توگل.

•• پیتربورغ صودیبنی پالاتاسنده «یکرمنچی عصر» گازیته‌سینك محرری دالگوف ایله «مالڤا» گازیته‌سینك محرری زینگیرنك اشلری قارالوب زینگیرگه دورت آی زندانغه یابلو ایله دالگوفقه یل یارمغه کریپوستکه یابلورغه هم بیش یلغه قدر تحریرات ایله مشغول بولماسقه حکم ایدلمشدر. هر ایکیسینده گازیته‌لری الی الابد طوقتاتلمشدر.

•• موسکوڤا، کییف، ڤارشاڤا، ویلنا وآمور طرفلرنده‌غی عسکری دائره‌لرگه مسلمان عسکرلر اوچون امام‌لر تعیین قیلنورغه قرار ویرلمشدر.

اطراف خبرلری

تونته‌ر قریه‌سنده اصلاح مدرسه.

مالمڤدن بزگه یازولرینه قاراغانده، اصلاح مدارس فکری تونته‌ر قریه‌سنده‌گی مشهور ایشمحمد حضرتنك مدرسه‌سینه قدر باروب یتمشدر.

اوچ هفته قدر بوندن مقدم مذکور امامنك شاگردلری حضرتنك درسکه کرگان وقتنده بر آغزدن مدرسه‌نك اصلاح ایدلووینی ودرسلرنك ترتیبکه صالنووینی مدرسدن طلب قیلمشلر. حضرت بو فکرنی شاگردلرنك باشندن چقارو نیتی ایله مخدومینی چاقروب شاگردلرنی اوگوتلرگه قوشسه‌ده مخدوم کندیسیده شاگردلر طرفندن توشمش هم مدرسه‌نك اصلاح ایدلووینی طلب قیلمش.

حضرت هر نه قدر بو اشلردن راضی بولماسه‌ده اختیارسز تفسیر حدیث واخلاق درسلرینی مدرسه‌سینه کرتورگه مجبور بولمشدر. بوکونگه‌قدر منطقدن وکلامدن باشقه‌نی کورمگان شاگردلرده حضرت طرفندن بو قدر رعایه‌نی کورگاچ حاضرگه قناعت ایده‌رك سکوت قیلمشلر هم شادلقلرندن برنیچه‌کون اوز آرا بیرام ایتمشلر.

•• بوغورسلان اویه‌زی ایسکی یرمك قریه‌سنده اوچنچی بر محله صالونوب فاتح بن اهل‌الله اسمنده برشاگردنی امام‌لقغه آلمشلر امام افندی کندیسی ایر بالالرنی وزوجه‌سی قز بالالرنی بیك اجتهاد ایده‌رك اصول جدیده ایله تعلیم ایدوب، آز بر زمان اچنده بالالرنی اوقورغه ویازارغه اوگراتکانلکینی شول قریه اهالیسندن بعضلری بیك شادلانوب اداره مزگه خبر بیره‌لر.

ومدرسه‌لرینه احمدجان شرف‌الدینف اسمنده بر حاجی‌نك زور اعانه‌لر قیلغانینی حکایه ایده‌لر.

•• اوفا شهرنده ۱۷نچی نویه‌برده کیچ دڤره‌نسکی صابرانیه زالنده گوبیرناتورنك رخصتی ایله بش یوز قدر اهالی ایله اوفا امام‌لرندن صابر وظریف افندیلر هم قاضیلر اجتماع ایدوب حسن آکچورین ریاستنده مجلس یاصاب روسقه باشقه ملتلرنك مکتبلرنده تعلیم روس حروفاتی ایله اولو حقنده حکومت طرفندن ۳۱ مارتنده صادر بولغان نظام طوغروسنده مذاکره‌لر ایده‌رك برنی قدر کشیلر طرفندن نطقلر سویله‌نوب آخرنده نظامنك فسخ ایدلمه‌سینی صوراب معارف ناظرینه تیلیغرام بیررگه قرار بیرلمش، هم ۲۲نچی سنته‌برده اوچیتللر جمعیتنده قرار ایدلوب یازلغان پروتاکولنك کوپیه‌سینی صوراب آلورغه کشیلر تعیین ایدلوب مجلس طارالمشدر. باشده مجلسنی یاصارغه وآننك اوچون اورون حاضرله‌رگه اوستینه آلغان امام خیرالله عثمانفنك، آخردن مجلسنك بولماوینه سعی ایدوب یورگانینی ومجلسنی یاصارغه گرچه گوبیرناتور رخصت بیرگان بولسه‌ده «گوبیرناتور مجلسکه رخصت بیرمه‌دی» دیوب امامنك جمعه نمازنده خلققه اعلان قیلغانني، بوخبرنی اوفادن یازوچی «اوفالی» برافندی خبر بیره‌در.

•• زئیه اویزدنده ئه‌جه‌لی ڤولوستنده زیمسکی گلاسنیلقغه لطف الله بایزیدوف اسملی بر مسلمان صایلانمش. اوشبو سنه‌یه قدر بو اویه‌زده مسلماندن هیچ‌بر گلاسنی بولغانی یوق ایدی.

هر طرف مسلمانلری بو خصوصده اجتهاد قیلسه‌لر گوزل اولور ایدی.

قزان خبرلری

جمعیت تاریخیه.

۳۰نچی نویه‌برده قزانده تاریخ واثار عتیقه جمعیتینك عمومی مجلسی واقع اولدی. بومجلسکه بوگدانف اسملی چلبن شهاب الدین المرجانی حضرتلرینك «مستفاد الاخبار فی تاریخ قزان وبلغار» اسملی اثری حقنده بر ملاحظه عرض قیلنمش ایدی.

زیمستوڤادن آقچه.

کیچه کیچ زیمسکایا اوپراڤ خانه‌سنده قزان مسلمانلرندن مکتبلرگه زیمستوادن آقچه بیرو خصوصنده تعیین قیلنمش کامیسیه‌نك برنچی مشاوره‌سی اولاچق ایدی. فقط اوبشیستڤیننی اورنلرده جمعیت یاصارغه پالیتسه‌میستر رخصت بیرمدکندن اوشبو مجلس بوکون کیچ احمدجان سیداشف یورطنده بولاچقدر.

•• ,,بیان‌الحق،، گازیته‌سی‌نك اوزغان پنجشنبه کونگی نسخه‌سی، باش مقاله‌سنده یازلغان سوزلری اوچون کانفیسکاوایت ایتولدی.

•• دورتنچی کون کیچ یاکا بیسته‌ده‌گی ,,مازوت،، اوپشستڤاسینك کانتورینه مذکور اوپشستڤانك وکیلی یالغزیغنه اوطرغان وقتنده مجهول کشیلر ,,کوته‌ر قوللرکنی،، دیب قچقروب کروب کاسسه‌دن ۱۸۸۵صوم آقچه آلوب چقوب کیته باشلامشلر.

فقط کوره‌چکلرینه قارشی بونلر چقوب اولگورگانچی شونده‌غی کوخارکه مارجه کانتور برله یاناشا اویده طوروچی خدمتکارلرغه چقوب خبر بیرگان. (خدمتکارلر مجموعسی اون ایکی کشی بولغان) بونلردن ایکیسی پالیتسه بودکاسینه یوگوروب باشقه‌لری همه ایشکلرنی بیکله‌ب آلغانلر. صوکره پالیتسه کیلوب دورتیسینیده طوتوب آقچه‌لرینی آلغانلر. طوتولغانلردن ایکیسی بیتلك کیگان وقالغان ایکیسی آریستانت موندیری کیگان‌لر ایمش.

•• برنیچه کونلردن بیرلی بر پالیتسه آگینتی، باش پوچطه اداره‌سینه چیت مملکتدن کیلگان وآ حرفلی کشیگه بیریلورگه دیوب یازلغان پاصیلکه‌نی آلورغه کیلوچی کشینی صاقلاب تورغان ایمش. بوکونلرده بوپاصیلکه‌نی آلورغه بر خاتون کیلمش. پاصیلکه‌نی بیروچی چیناونیك آگینتقه کوز قسو ویوتکرو اشارتلری بیره باشلاغاچ خاتون سیزونوب بوپاصیلکه‌میگا توگل دیب طاشلاب چقوب ایزڤوزچیگه اوطوروب‌صزمش. آگینت خاتون‌نك آرتندن فرانسیه نومیرینه قدر قووب بارسه‌ده طوتا آلمامش. خاتون فرانسیه نومیرینك ایکنچی یاق ایشگندن چقوب کیتوب یوغالمش نهایت خاتوننك کم ایدکی معلوم بولمامشدر.

قبرستان مکتبی.

یاکا محله مکتبنده برنچی صنف بالالرینه ترتیب ایله تعلیم ایدله‌چکی وعده قیلنمش ایدی. لکن ایمدی اوچ آی اولدی بالالرده هیچ‌بر ترقی کورنمیدر.

منتظم ترتیب ایله تعلیم ایدلدکده اوچ آیده بالالر ترکیچه قراءت وکتابتکه اوگرنمك تییش ایدی. حال‌بوکه بومکتبنك بالالرنده ترقی اثری کورنمی ایمش.

روایتلره نظرا بو مکتبده اصول صوتیه‌ده اصول مدیه‌ده قبول ایدلمه‌مش. متروك اصول تحریکیه ایله مبتدیلر تعجیز ایدلمکده ایمش. بو حال اهل محله‌نك ممانعه‌سندنمی؟ یاکه باشقه بر سر وارمی؟

•• ۱۹۰۴ نچی سنه ۱۵ نچی‌مایده پچن بازاری تیره‌سنده‌گی کلیسه‌ده یاش بر کتوچی مالاینی مرتد قیلولری سبلی بر فتنه چقمش ایدی. مرتد مالاینی قارارغه جییلغان مسلمانلرنی قینامق اوچون آتلی استراژلرده کیلمش ایدی.

بو فتنه زماننده پالیسه برنیچه مسلماننی حبسکه آلمش ایدی. بو فتنه حقنده اوشبو (۱۳) کشی عیبلی بولوب کورنمشدر:

شرف‌الدین مینکین، محبوب جمال سبحانقولوڤا، (۴۸ نچی یاشنده)، فاطمه

عصمتوللینا (۲۲ یاشنده)، عالمجان شاکرف، نعمت جان محمدجانف، احمدجان عبدالغفارف، ایۋان فیدوتف. شاکر دمینف، عبدالجبار شهیدوللین، صابرجان محمدجانف، عبدالقادر سعدییف، ابراهیم احمدف، مرحوم تیمرشاه ملا تیمر علی اوغلی.

کیچه اوکروژنی صودده یمینلی زاسیداتیللر حضورنده اوشبو کشیلرنك حکملری قارالدی. (۷۰) قدر شاهدلرده چاقرلمش ایدیلر.

حکمنك نتیجه‌سی کیلچك نسخه‌مزده تفصیل قیلنور.

کچکنه فیلیه‌تون.

طومران قریه‌سنده تیمری حضرتنك سیاستندن شکایت قیلوب یازالر:

«حضرتمز گازیته‌لر اوقی اوقی بیك پالیتیکان بولوب کیتدی.

اتفاق مسلمین پروگرامینك ۳ نچی ماده‌سینه بیك قارشی طورادر. مذکور ماده‌ده «همه خلق ایرلك خاتونلق، دین ونسل آیرماسندن باشقه نظام قارشنده بر درجه‌ده بولور» دیوب یازلمشدر.

حضرت بوندن ایرلر ایله خاتونلر بر درجه‌ده بولونی مطالعه قیلادر. شونك اوچون خاتونلرنی هر خصوصده ایرلرگه قاراغانده یارتی کشی ایتوب اعتبار قیلمقچی بولادر. اوّلده اوزی‌ده «خاتونلر میراث ایله شهادتده هم نکاح مسئله‌لرنده‌گنه شرعا کیم طوتلادر. یوقسه، باشقه حکملرده ایرلر ایله هر حکمده بردرجه‌ده تیگزدر» دیوب سویلیدر ایدی. ایمدی سیاست تعصبی کرگاندن بیرلی تمام اوزگاردی. هرخصوصده خاتونلرنی کیمسته باشلادی.

بو آیلرده آچلق بولو سببلی آولمزغه جان باشینه کونینه برقاداق اوْن یاردم بیرله باشلادی.

ایرلرگه‌ده، خاتونلرغه‌ده، بالالرغه‌ده بر درجه بیرله‌در. حاضرده تیمری حضرت آول قوشتانلرینی قوتورتادر: خاتونلرغه یارتیشارغنه قاداق بیرلسون، چونکه آنلر ایرلر ایله بر درجه‌ده توگل‌دی ایمش. حضرتنك بوسوزینه آول خلقی بیك عجبسنه‌لر.

اولغنه توگل افترامی مبالغه‌می؟ عبادت بابنده‌ده «لامزدن تورلی فکرلر روایت قیلالر. رمضانده خاتونلر روزه‌نی اویلگه قدرگنه طوتسه‌ده یارار. ایکی رکعتلی نمازنی برر ودورته‌ر رکعتلی نمازنی ایکیشر رکعت ایتوب اوقوسه‌لرده یارار دیگان ایمش دیلر.

بوقدرسی افترا بولسه کیره‌ك. هرنه ایسه، حضرت بوطوغریده آچو وتعصب ایله آغزینه کیلگان فکرنی سویله‌ودن هیچ طایچانمیدر.

حضرت مسلمانلرنك اتفاق پارتیه‌سینه بیك دشماندر. آنی جدیدیلر چغاردی‌دی. جدیدیلردن چقغان فکرلرنك هر قایوسینه قارشی طورمق آنك عادتیدر. بو حضرت ملتچی واتفاقچی معتبرانغه قارشی کیلمك اوچون سوسیالیستلرگه‌ده قاتشورغه حاضردر. بونالی آغاج گازیته‌سینی بیك ماقتی. آنلر بیك تیشلی کشیلرنی صایلاب سوگه‌لردی. لکن سوسیالیزم میراثقه منکر ایمش. اولگان کشینك ترکه‌سی وارثلرینه بیرلمیچی جماعتکه قالاسی ایمش دیوب ایشتکان. بونی‌غنه عقلی صیدرمی.

یوقسه، جدید واتفاقیلرغه آچو ایله آنارخیست بولودن‌ده قورقاچق توگلدر.

طومرانی.

یولدز.

اتفاق مسلمین نظامنامه‌سنده ۳ نچی ماده ایرلر ایله خاتونلر نظام قارشنده بر طونلور دیلمشدر. بوندن مراد نظامی محکمه‌لرده ونظامی اشلرده خاتونلرغه کیمچیلك کیترمه مکدر.

بوماده‌دن خاتونلرنك شریعت حکملرنده وشریعت محکمه‌لرنده ایرلر ایله بر درجه‌ده بولولری چقمیدر. اتفاق پروگرامینك (٤٤) نچی ماده‌سی بوماده‌نی آچق تخصیص قیلادر. چونکه اول ماده‌ده مسلمانلرنك نکاح، طلاق، ومیراث ونفقه اشلری همه‌سی محکمهٔ شرعیه‌لرده شریعت حکمی بوینچه حکم قیلنورلر» دیلمشدر.

تیمری حضرتنك تعصب ومبالغه‌سی اورنسزدر.

طب وصحت بابندن

پاریژده پرافیسور روس دمشهور میچنیکوف جنابلری قارتلق مرضندن قوتلورغه بردارو طابقانی یولدزده یازلمش ایدی‌که آچغان سوتدن عبارت ایدی. اول وقت آچیغان سوتلرنك نیندیلری شفالی ایکانلگی معلوم توکل ایدی.

۲٤ نچی ایونده چقمش ''یرژیوویاڤیدوموستی''، گازیته‌سنده آکادیمیك طـرخانف نك بیانینه قاراغانده آچیغان سوتلرنك قارتلق میکروبلرینی هلاك قیلا طورغانی قایناتوب آچیتلغانی معلوم قاتق ایمش. قاتقنك‌ده سورلگان سوزمه‌سی توکل قاتق حالنده اچنده صاری صووی بولغانیدر.

قایناتلمیچی آچیتلغان پراستوکڤاشاده گاها چاخونکه باسیللزی‌ده بولدیغندن فائده‌لی توکل‌در. میچنیکوفنك تحقیقینه نظرا آدمنك اچه گیسننده گاها (۲۳۰) تریللیون مقدارنده تورلی باسیل ومیکروبلر طوپلانا ایمش. هرقایوسی برتورلی آغولی صاری صوقوسمقده ایمشلر. شول صاری صوقان ایله هر اعضاغه طارالوب حیات اوچون کیره‌کلی بولغان جهازلرنی زهرله‌مکده ایمشلر. اگرده اچنده‌بو صوری قورت حیوانلر معیشت قیلماسه، انسان مقدر اجل طبیعی وقتنه قدر برنیچه یوزیل یاش وطازاقیافت ایله عمر ایتوچك ایمش. خیرلی عمر بولسون.

فنی هنر و تجربه‌لر.

یاشن‌نك بهاسی.

حکما گماننچه کوك کوکره‌ونك بولوتلرده ایلیکتریك قوّتی بیك کوب جییلودر.

اوشبو قوّت ییرده‌گی ایلیکتریك قوّتی ایله قانشوب تیگزله‌نگان زمانده قاتی طاوش حاصل اولوب کوك کوکریدر. هم یاشن اوتی کورینه‌در. ایکی قوّتنك اورتالغینه طوغری کیلگان ذاتنی یاشن صوغادر.

بیلگیه‌ده بر اینژینیر بو قوّتلرنك بهاسینی چامالامش. اورتا حساب ایله کوك کوکره‌ونك هربرسی بیدی ملك صومغه توشه‌در. یعنی ییر یوزنده ایلیکتریك قوّتینی کوب حاصل ایتوب کوك کوکره‌گان قدر طاوش چغارمق اوچون بیدی ملك صوم آقچه لازمدر.

•• شۋیتساریه‌ده یورتلرنی ایلیکتریك قوّتی ایله یلتا باشلامشلر.

بو قوّتنی طاو باشلارندن چابتروب آغا طورغان یلغالرغه قویلغان ایلیکتریك تکرمنلرندن آلالر ایمش

•• باصولرده چیکرتکه کبی ایگنلرنی خراب ایته طورغان جانوارلرنی بترمك اوچون ایلیکتریکلی بر آربا اختراع قیلنمش. اوشبو آربادن صالنغان ایلیکتریکلی بیك کوب تیمرچبقلر ییرگه تییوب بارادر شول، آربا اوزوب کیتکان ییرده هیچ‌بر جانوار ذاتی سلامت قالمیدر. آربانك بهاسی حاضرگه (۲۵۰) صومدر. بعض یللرده ایگنلکرگه چیکرتکه کبی حشرات توشوب نیچه میلیوناق آشلقنی هلاك قیلدیغی معلومدر. شول زمانلرده بو آربانك بیك زور فائده‌سی کورینه‌چکدر.

تورلی سوزلر

کاغدن یورط

شۋیتسه‌یه‌ده حاضرده قالن قاترغی کاغددن یورت صالو بیك شائع بولوب بارادر. شویله که آراسینی بر برسندن یارتی آرشن قدر یراق ایتوب نیگزگه بر آغاچقه برکتوب یووان‌ره‌شه‌تکه تزه‌لر.

بو ره‌شه‌تکه‌گه ایکی یاقدن‌ده قالون قاترغی کاغد قاداقلیلر. دیوارنـك طشقی یاغینی صومالا ایـله بوییلر. اچکی طرفینـه چووار کاغد یابشتیرالر. بوندی یـورتلر بیك جلی بولالـر ایمش. هیچ بر وقتـده یووشله‌نمیلر ایمش. اوزی بیـك آرزان توشه ایمش.

جوابلر.

قزانده مظفریه خانم جنابلرینه:

«شعرگز بیك‌اوزون‌اولدیغندن یولدزغه درج ایدلمیه‌چکدر. جریده‌مزه حسن توجهگز اوچون تشکر ایدرز. یولدزغه فنی‌مقاله‌لر بوندن صوگره‌ده درج‌قیلناچقدر.»

گروزنیده کلیم‌الله سعدی جنابلرینه:

«جمعیت خیریه نظامنامه‌سی» طرفگزه یوللاندی.

بر ولایتده جمعیت خیریه آچمق اوچون شول ولایتنك گوبیرناتورینه اون قدر کشی قول قویوب عریضه ویرمك کیره‌ك.

عریضه ایله برگه آچلاچق جمعیت‌نك مفروض نظامنامه‌سینی‌ده قول قویوب بیرورگه کیره‌ك. نظامنامه‌نی آچلغان جمعیت خیریه‌لرنك اوستاۋینه اوخشاتوب ترتیب قلمالی.

قزان جمعیت خیریه‌سی عمومی نظامنامه بوینچه یازلمشدر. حاضرده‌بعض ماده‌لری اوزگارتلوب صورالسه‌ده قبول ایتلور.

شعرگزده مقالهٔ خبریه‌گزده یولدزغه درج قیلناچقدر.

اعلانلر

معلم اوّل

معلم اوّل اسملی اصول مدیه الفباسینك (۹) نچی باسماسی نویه‌برده نشر قیلندی. هر طرفقه مشهور کتابچیلرغه یوللاندی. طلب ایدنلره تیزلکده یوللانور. آدریس: قزان، یولدز کتبخانه‌سی.

قزانده ۋوسکریسینسکی اورامده آلکین یورطنده
م. تاتارسکی

نلنزاو یدینیه‌سنك هرتورلی مسلمانچه اوروسچه اشتیمپل‌وپیچاتلر، ماناغرامل‌ر، پلومبا کله‌شچه‌لری، چیسلالی اشتیمپللر، کله‌یمه وغیریلر، قیمت آلماینچه ایك مناسب بها ایله بیك تیزوقتك گوزل ایتوب اشله‌نمکده‌در. چیت شهرلردن کیلگان زاکازلر، توقفسز اشله‌نوب نالوژنی پلاتوژ ایله کوندرلمکده‌در. آدرس،

Казань, Воскресенск. ул. домъ Алкина
М. Татарскій.

چویون یوللر کانتوری طرفندن بیرلگان ایسکی ناکلادنویلرنی طاشلاماگز!

چونکه بوناکلادنویلر بوینچه کیچگوب کیلگان طاوارلر اوچرن آقچه توله‌نو ممکندر.

صاراتفده‌غی **گ. پ. اوداچین هم کامپانیه سینك شرکتی** کیچگوب کیلگان مالللر اوچون ناکلادنویلر بوینچه چویون یوللرندن اقچه ثوله‌تولرنی وبوندن باشقه چویون‌یولی کانتورلری‌ایله اولغان نزاعلرنی قارارغه اوستینه آلادر. ناکلادنویلر بوینچه آقچه توله‌نوده طاوار خوجه‌سندن هیچ برحق صورامایدر. بوندن ماعدا بوشرکت **وقتی اوزغان ویکسللرنی صاتوب آلا،** هربرمحکمه‌لرگه **پراشینیه‌لر یازوب بیرولرگه** واسطه بولا، ایمینیه‌لر، یورطلرصاتو وآلولرده یاردمچیلك‌قیلادر. پیتربورغده، مسکاوده، قزانده، راصطوف نادانوده، اورالسکیده، وولسکیده هم غیری شهرلرده بوشرکتنك آگینتلری باردر،

قزان آگینتی ۋوسکریسینسکی اورامده الکین یورطنده م؛ تاتارسکی مغازه‌سنده

«قزان مخبری» اداره‌سندن
اعلان

غزیته‌مزنك ۲۲نچی نویابرده چغاچق نومره‌سی حاضرلنگان وقت مطبعه‌نك مدیری غوبیرناتور کانسالاریه‌سینه چاقرتلوب، باصارغه یاکی شهادت نامه بیرلگانچه «قزان مخبری»نی‌طبع قیلماسقه مدیردن امضا قیلدرغان. شول سببدن ۱۸۷نچی هم آندن صوگغی‌نومره‌لر چغه آلمی توردی غزیته‌مزنك هیئت تحریریه‌سینه ینه‌دن مقتدر محررلر آرتدرلوب برنیچه یللر اداره‌سین طنچلاندررلق سرمایه تخصیص ایدلدگندن دوامی داخلدن تأمین ایدلمشدر. حکومت مأمورلری ایله لازم معامله‌لر تمام بولوب تیزدن چغه باشلایه‌چقدر.

اگر ۱۵نچی دیکابرگه‌چه «قزان‌مخبری» چغه باشلاماسه مشتریلرمزگه ایکنچی غزیته یباره‌چکدر. توقتالوب تورغان زمان ایچون اوقوچیلرنك حقی یوغالتلمایه‌چقدر.

«قزان مخبری» اداره‌سی.

Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань.
Редакторъ - издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.